

OBIO-UBỌŃ CHRIST KE ISOŃ
Zechariah 6:12, 13; 12:9, 10; 14:4-21.

QYQHỌ UKPEP-ŃKPO 428

Eke Ikpọ Owo

IKỌ IBUOT: “Enye edibọp temple Jehovah; enye eyenyuñ ada ubọñ, ndien enye eyetie ke ebekpo esie, onyuñ akara; onyuñ edi oku etie ke ebekpo esie; uduak emem eyenyuñ odu ke ufọt mmọ mbiba” (Zechariah 6:13).

I Mme Ntiñ-nnim Ikọ Ke Abaña Editọñọ Ntak Ndi Christ

1 Mme ikọ emi Joshua, oku eketiñde, ye editọñọ ntak nnim ukpono Abasi ke Jerusalem, edi mme ntiñ-nnim ikọ emi ebañade Christ ye eridi obio-ubọñ Esie, Zechariah 6:12, 13; 3:8, 9.

II Ediyarade Idem Christ

1 Ke ini mbon-ekọñ ererimbot edikande Jerusalem ekuk, mme Jew eyetuaña eyom Messiah mmọ, ndien Jesus eyeyarare idem esie, Zechariah 12:9, 10; 14:1-3; Malachi 3:2-6.

2 Eriyarare-idem Christ edidi ke Obot Olive, Zechariah 14:4; Utom Mme Apostle 1:9-12.

3 Akamba unyek-isọñ eyedu ndien Obot Olive eyesiaha ke mbak iba, akwa ebedeñ eyedu ke ufọt, Zechariah 14:4,5.

4 Ke eriyarare-idem Christ, mme ndisana ikọt Esie eyedu ye Enye, Zechariah 14:5; Eriyarare 17:14; 19:11-16; Jude 14.

5 Mme nsio-nsio utibe-ńkpọ obot eyetiene eridi Christ, Zechariah 14:6-8; Psalm 50:3, 4; Matthew 24:29, 30; Mark 13:24, 25; Eriyarare 6:12-27; 16:18-21.

III Ukara Tọsin Isua Christ

1 Christ eyekara ke ofuri ererimbot, Zechariah 14:9; Psalm 22:27; ńwed Mbon Philippi 2:10, 11.

2 Eyekan mbon-ekọñ ererimbot ndien eyeduñ ke Jerusalem ke ifure, Zechariah 14:10-15; Jeremiah 23:5, 6; Eriyarare 19:11-21.

3 Kpukpru mme idut eyedituak ibuo ke Jerusalem, midighe ntre, eyenọ mmọ ufen, Zechariah 14:16-19; 8:20-23; Isaiah 66:23; Micah 4:1, 2; Habakkuk 2:14.

4 EDISANA ńKPO JEHOVAH eyedi ńwọrọ-nda ikọ ke ofuri ini ubọñ oro, Zechariah 14:20, 21; 1 ńwed Thessalonica 3:13.

SE EKPEPDE EBAÑA

Idighe ediwak ńkpọ ke efiọk ebaña Zechariah, anditiñ ntiñ-nnim ikọ. Ke ini mmọ ekedude ke isọñ ntañ-mfep ke Babylon, Zechariah ekedi kiet ke otu mmọ emi ekefiakde enyoñ eka ke Jerusalem ke ntak edifiak mbọp Itie-ukpono Abasi. Mme Jew ekedi ubuene ye mmem-mmem idut, ndien esen-owo emi ekefikde mmọ ama osuk aka iso ọsọñ ke odudu. Ke ntak oro, mmọ emi ekenyoñde eka Jerusalem ema ekop ndik enyuñ edu ke oyomo-nsia. Man mmọ efiak enyene mbuọtidem ke Abasi enyuñ efiak edemere udọñ ke edibọp Itie-ukpono Abasi ye editọñọ ntak nnim ido ukpono, ekedi ata akpan utom Zechariah. Ke edinam ntem, enye ọnọ ndusuk eńwoñọ emi eyọhọde ye ubọñ ke abaña Messiah ye ediwak ntiñ-nnim ikọ emi ebañade editọñọ ntak ndi Messiah ke Eriyarare Esie nte ewetde ke Ikọ Abasi.

Ńkọk

Enọ Zechariah uyo ete abana akwa oku, Joshua, idem ye mme anyanya emi edade sidibe (silver) ye eme (gold) enam, onyuñ anam ediọñọ enye nte mbiet ńkọk oro. Joshua ekenyene ndida utom edibọp itie-ukpono Abasi emi ńkosim akpatre, ńko akana nte enam enye ada nte oku emi akarade. Ke ńwed Zechariah 3:8, 9, nnyin imọfiọk ite ke QBỌŃ JEHOVAH edi ńKQK oro, ndien enyene ndida Enye ndi, Enye eyenyuñ emen ukwañ-ńkpọ isọñ oro efep ke usen kiet. Kpa nte ekesọñde Joshua ubọk ndibọp

Itie-ukpono Abasi nnyuñ ntõño ntak nnim eti usuñ ukpono Abasi ke Jerusalem, kpa ntre ke ata Akwa Oku, Jesus Christ, edifiak edi ke ererimbot usen kiet ndinim Obio Ubõñ Esie, ndinyuñ ñkara nnyuñ nda ubõñ ke ererimbot emi.

Eme Etiñ Ebaña Mme Enyene-ndik Ñkpo-ntibe

Ke ini uwem Zechariah ye ke mbuk Nditõ Israel, ediwak ukõbo ye mfuhõ ema esidu enõ ndimek ikõt Abasi. Edi nte Edisana Spirit akadade Zechariah usuñ ndiwet, enye ama etiñ abaña ini afanikõñ emi Nditõ Israel edinyenede, emi edikponde akan enye emi mmõ akananam enyenede. Ke akpanikõ, edidi ini emi kpukpru mbon-ekõñ ererimbot edibohode õtõ kiet ndiñwana ye Jerusalem, ndien eyebiat obio oro tutu ibat owo ke obio eyesuhõre okosim mbahare iba. Edi mbemiso mme akwa ñkpo-ntibe emi eda itie, nnyin imõfiõk, oto ke mme ntiñ-nnim ikõ efen ete ke eyemen Ñwan-ndõ Christ efep ke ererimbot man ekedu ke idara ke Usõrõ Ndõ Eyen Erõñ. Ke eti ini emi enimde enõ ndisana ikõt Abasi mi, akwa ukut eyeda itie õyõhõ-õyõhõ ke isõñ. Ini mme Idut (Gentile) eyeyõhõ; edi ke utõ ini Akwa Ukut emi mme Jew eyeseme ekot Messiah mmõ ke akpatre.

Ke ñtõño akwa ukut emi, mme Jew eyekop inem uwem koro mmõ eyenam ediomu ye “andikara emi edidide” kpa asua-Christ. Edi kpa nte Daniel eketiñde, asua-Christ eyebiat ediomu oro ke ini ukut osuk akade iso (Daniel 9:27), Enye eyewõñõre añwana ye mme Jew onyuñ etie ke Itie-ukpono Abasi ibuot owut idem nte Abasi (2 Ñwed Thessalonica 2:4).

Ofuri ererimbot eyedu ke akwa ukut, utõ eke akananam miduhe, edi eyediõk eti-eti akan ye mme Jew. Mme Jew eyekut utõ ndutuhõ eke akananam mmõ minyeneke ke ofuri mbuk ini ukut mmõ; ke ndinehere ntiñ, ubak iba ke itie ita ke otu kpukpru mme Jew emi edude uwem ke ini oro, eyekpaña (Zechariah 13:8). Ke utõ ini emi efiõkde nte ini ukut Jacob, usuhõ nditõ mme Jew eyeseme enõ Abasi ndien mmõ eyenyime Christ nte Messiah mmõ. “Ndien nyeda Spirit mfõn ye eke mkpe-ubõk ññwana ufõk David ye mme andidun Jerusalem ke idem; ndien mmõ eyese mi emi mmõ ekekimde, eyenyuñ eseme enye, kpa nte owo esemedede ikpõñ eyen” (Zechariah 12:10).

Ke ini mmõ edikutde idiõño Calvary ke ubõk Jesus, mmõ eyebup ete, “Nsidi mme unan emi ke ubõk fo?” ndien Enye eyebõrõ ete “edi se ñkadade ke ufõk mme ufan mi” (Zechariah 13:6). Edito ke õkõsõñ ufen ke ubak kiet ke otu ubak ita mme Jew emi esuhõde, ke akpatre edikabare ebine Christ enyuñ ebõ erinyaña (Ñwed Mbon Rome 11:26, 27). “Ndien nyeda õyõhõ ubak ita nsin ke ikañ, nnyuñ nduk mmõ nte edukde silver, nnyuñ ndomo mmõ nte edomode gold: mmõ eyekot mi enyiñ, ndien ami nyeyere mmõ: nyenyuñ ndõhõ mmõ nte, Mmõ edi ikõt mi: ndien mmõ eyedõhõ, ete, Jehovah edi Abasi mi” (Zechariah 13:9).

Eriyarare Idem

Ke ini Qõbõñ Jesus edifiakde edi ke isõñ ke Eriyarare Idem, Enye eyeda ke obot Olive, kpa ke ukem itie emi Enye akadade õdõk ke Heaven, edi ke ini emi, Enye edidi nte akwa andikan, Edidem mme ndidem ye nte Qõbõñ mme mbõñ. Eriyarare Esie eyesaña ye mme akwa utibe-ñkpo ke utom obot, isõñ eyenyek anam Obot Olive asiaha mbak iba onyuñ anam akwa itikhere odu; utin eyekim ndien mme ntanta-õfiõñ eyeduõño (Eriyarare 6:12-17), Christ eyesaña ye mbon-ekõñ emi edude ke Heaven, ewatde ke mfia enañ-mbakara ye Enye. Usuñ nte ediñwanade ekõñ eyekpuhõre ke ini oro koro Qõbõñ eyesobo mbon-ekõñ ererimbot oto ke uyama iso Esie, “obukidem mmõ eyeyemere ke mmõ esuk edade ke ukot mmõ, enyin mmõ eyenyuñ eyemere ke ndudu mmõ, edeme mmõ, eyenyuñ eyemere ke inua mmõ.” Emi ke ekot ete enyene-ndik ekõñ Armageddon emi edisobode mbon-ekõñ ererimbot, ndien eyekot mme inuen enyõñ ete edita obuk mmõ (Eriyarare 19:14-21). Eyekõbi Satan enyuñ etop enye esin ke edituñõ ukpe ke tõsin isua (Eriyarare 20:1-3). Ke ini ndutime emi, eyebiat odudu idiõk-ñkpo ye ekim, eyefak Jerusalem, ndien Christ eyewuk Obio Ubõñ Esie man ada ubõñ onyuñ akara ye ndisana ikõt Esie.

Ukara Tõsin-isua

Kpukpru owo ke ererimbot eyeyom ukara kiet koro ada-ibuot ke ukara oro edidi Christ. Ndisana ikõt Abasi emi esañade ye Enye edi eyekara ke idak Esie, ubak eyekara obio ition ubak obio duop. Itie

edikot ñwed nnyin anam ifiok ite ke kpukpru owo emi esuhode ke otu kpukpru mme idut ekondo, emi ekedide ekon ke Jerusalem, enyene ndika do ke isua ke isua ndikpono Edidem, Qbqn mme udim, nnyun nnim Usoro mme Ataya. Usoro Nsaña-mbe (Passover) ama osu ke idem Eyen-erqn eke Calvary; Usoro Pentecost ekenyene uyoho esie ke ini emi ekeñwañade Edisana Spirit; ndien idahemi nnyin itie ibet Usoro mme Ataya emi idinyenede uyoho esie ke ini Ukara Tosin-isua. Ke idak Ibet Moses, Usoro mme Ataya ekedi ini emi mme owo ekesikpepe Ibet eto ke inua akwa oku. Akwa Oku nnyin emi ebeye oduk ke Heaven ke afiak edi ndinin Ebekpo Esie ke Jerusalem ndien Ibet eyeto Enye ke inua ndien eyebon kpukpru mme idut eno Enye. “Koro mme ewuhọ eyeto ke Zion, uyo Jehovah eyenyuñ oto ke Jerusalem. Ndien enye eyekpe ikpe ke otu mme idut, onyuñ ebere ikọ ọnọ ediwak obio” (Isaiah 2:3, 4).

Kere baña utibe ini oro nte editiede. Ñwed Abasi etiñ ọnọ nnyin ete ke “desert eyenyuñ asiaha ikon nte rose;” edi nyoho-nsuhọ mfri inwan emi eduqode ke ifum ididuhe, edi kpukpru eyenyene ediwak se ediade. Mme idiok unam ididuhe ke ini oro, koro “wolf ye eyen-erqn eyedia ñkpọ ọtọ kiet, lion eyenyuñ ata nnyanyaña nte enañ; ndien ama edi urukikot, ntan eyedi udia esie. Owo idinamke idiok, idinyuñ ibiatke ñkpọ ke ofuri edisana obot mi: uyo Jehovah edi emi” (Isaiah 65:25).

Eyemen se inamde udon odu efep ke ison, koro enam nnyin ifiok ete: “Ndien enyin eyeñwaña mme nnan, uton eyenyuñ esirere mbon inan. Ndien mbunyo eyenek nte edop, edeme imum eyenyuñ okwo” (Isaiah 35:5, 6). Eyebiat kpukpru ñkpọ-ekon. “Ndien mmọ eyeda ofut mmọ edom ñkpọ ufuñ ison, eda eduat mmọ edom ikwa udiqn vine: idut idimenke ofut itiene idut, mmọ idinyuñ ikpepe aba ekon” (Isaiah 2:4). “Ndien Jerusalem eyenem mi esit, ikot mi eyenyuñ edat mi: ndien idikopke aba eyet ye uyo eseme ke esit” (Isaiah 65:19).

Edisana ñkpọ Abasi

Jerusalem eyeboho kpukpru se idehede eyenyuñ edi edisana onọ Jehovah. Mme enañ-mbakara emi ewakde nditiñ mbaña nte mme unam emi esidade enwana ekon enyuñ eduokde iyip, ididighe aba se edade enwana ekon ke ini obufa emana oro. Eyeyak mmọ saña-saña enim eno utom Jehovah, eyenyuñ ewet enyin Esie ke mme ñkanika me ubak itiat nte eke andinyene. Ukem enyin emi “EDISANA ÑKPỌ JEHOVAH” ekedi se ikodude ke ubak itiat eme (gold) ke anyan itam (mitre) Akwa oku (Exodus 28:36-38) ndiwut nte ke enye edi owo emi eyakde saña-saña enim eno utom Abasi. Mme eso, me, mme abañ emi ekesidade enam ñkpri utom me, mme utom emi ebañade ñkpọ uwem emi ke ini utom mme oku ke idak ibet, eyedi se edade ke obufa emana ukem nte edisana usan emi ekesidade ebọ iyip mme unam uwa. Ke ndinehere ntiñ, ofuri ison ye kpukpru ñkpọ edidi edisana onọ Abasi.

Nditiene Mbuana

Ke ikpepe Ñwed Abasi, nnyin iyomke ndida enye nte mbuk eset, nnyin inyuñ iyomke ndikpep mbaña mme ntiñ-nnim ñkpọ-ntibe nte mme ñkpọ emi edidade itie ke anyan ini ke iso emi nnyin midikwe ke ini uwem nnyin. Edi mmem-mmem ñkpọ onọ nnyin nditiene mbuana ke ini Ukara Christ ke Tosin-isua emi oyohode ye ubon.

Didie ke nnyin ikeme ndifiok nte ke iyenyene ifet ndidu do nnyun mbuana ke mme edidion ke ererimbot emi, emi isuni miduhe, ekon ye etop ekon iduhe, akwa udon ndinyene ñkpọ-ekon inyuñ iduhe? Ñwed Abasi anam nnyin ifiok ite ke nnyin inyene ndikpeme nnyun mbeñe idem mbet Ntañ-ndok. Man nnyin idu ke mbeñe-idem ndibuana ke ntañ-ndok, nnyin inyene ndidi oyoho mme andikan, ke nnyin idude uwem ke ison emi me ke ikpade enyuñ ebukde ikpohidem nnyin ke ntan. Ke ini ntañ-ndok, mme akpa-mkpa ke Christ eyebem iso eset ndien eyetañ nnyin emi isuhode ye uwem edok man ikosobo ye Qbqn ke enyon. Ntañ-ndok eyeda nnyin okosim ke Usoro Ndọ Eyen-erqn ndien do ke nnyin idiboho ukut emi edidude ke ison. Ke akpatre Usoro Ndọ Eyen-erqn, nnyin ndien iyebuana ye mmọ emi ediwatde ke mme mfia enañ-mbakara ke otu mbon-ekon Qbqn emi edifiakde edi ke ison emi. Ndibeñe idem nnọ ntañ-ndok oson ete ke nnyin iyetiene ibuana ke mme edidion Ukara Christ ke Tosin-isua.

O, nso utọ ini ubon ebet mmọ emi emade ndisaña ke mfafaha usuñ krọs ke ini edude ke uwem emi! Ndisaña ke usuñ nsuhore-idem emi ntiene Jesus ke edinen ye edisana-ido, ada owo osim mme utibe ini

emi nnyin ididude uwem inyuñ ikara ye Enye. Ke mme edidiõn t̄sin isua emi ema ebe, Abasi eyenyene mme edidiõn eke ekponde ekan oro ndinõ nnyin koro Enye eyenam obufa enyõn ye obufa isõn emi nnyin idikopde inemesit ke nsinsi-nsinsi. Mme nti ñkpõ emi idighe se owo ekemedede ndikere mfiõk koro se enyin mikekwe, utõn mikonyuñ ikopke, “se minyuñ idukke owo ke esit ndikere, ñkpõ ekededi eke Abasi ekebeñede onim õnõ mmõ emi emade Enye.”

MME MBUME

- 1 Nso enyiñ ke ekenõ akwa oku emi ekedide mbiet Christ, Akwa Oku nnyin?
- 2 Ke itie edikot ñwed nnyin, nso idi ntiñ-nnim ikõ emi abañade mme ukut Christ?
- 3 Nso idaha ke Spirit ke mme Jew emi edude uwem edida ke ini Qõõn edifiakde edi?
- 4 Mme anie edisaña ye Christ edi? Me Enye edisaña ikpõn edi?
- 5 Tiñ se ididade itie ke ufõt mme utom obot ye se ididade itie ke otu mbon-ekõn ererimbot ke ini Qõõn edibiõnõrede.
- 6 Tiñ ñkpõ baña Ukara T̄sin-isua.
- 7 Didie ke ikeme ndinehere mfiõk ite ke nnyin iyedu ke ererimbot emi ndibuana ke mme edidiõn Ukara T̄sin-isua?